۱۲ مأمور پلیس ایران در مرداد امسال حین انجام وظیفه به شهادت رسیدند

مرداد تلخ پلیس

شرق: دوربین‌های مداربسته با همان کیفیت نازل‌شان، تصویر مأمور پلیس موتورسوار و سرباز ترک‌نشینش را نشان می‌دهند که وارد کوچه‌ای شده و هنوز نرسیده به خودروی پرشیای سفید، سرنگون می‌شوند. سرباز فرار می‌کند و مأمور پلیس همان‌جا بی‌حرکت می‌افتد. این اتفاقی است که ما بی‌صدا از دریچه دوربین مداربسته کوچه‌ای در اصفهان و چند روز بعد از خبر جان‌باختن دو مأمور پلیس اصفهانی می‌شنویم؛ مأمورانی که برای رسیدگی به یک نزاع خیابانی مسلحانه رفته بودند و دیگر به خانه بازنگشتند. اخبار را اگر مرور کنیم، می‌بینیم که این اولین اتفاق در یک ماه اخیر نیست و به شهادت رسیدن مأموران پلیس حین انجام وظیفه افزایش داشته است. بررسی وب‌سایت‌های رسمی و خبرگزاری‌های کشور نشان می‌دهد از ابتدای مرداد تا پایان آن در سرتاسر ایران ۱۳ مأمور پلیس جان باخته‌اند. البته اخباری مانند شهادت محمد جهانگیری در حادثه تروریستی حمله به شاهچراغ که عنوانش را «نیروهای حفاظت حرم» درج کرده‌اند یا یک بسیجی ایستگاه ایست بازرسی تنکابن در ماه گذشته هم وجود داشتند که در این آمار لحاظ نشدند.

عکس: محمدصادق نیک‌گستر، فارس

حمله به پلیس راه خاش و ۴ شهید

دو هفته بعد از ماجرای حمله به کلانتری ۱۶ زاهدان، یک خودروی نیروی انتظامی در جاده خاش به تفتان مورد حمله قرار گرفت. مهاجمان با برنامه از پیش تعیین‌شده برای این خودروی پلیس کمین کرده بودند و در ۴۵کیلومتری شهر خاش این خودرو را به رگبار بستند. در نتیجه این عملیات سه مأمور نیروی انتظامی در لحظه به شهادت رسیدند و یکی از مجروحان پس از انتقال به بیمارستان جان باخت. طبق اعلام پلیس‌راه استان سیستان‌وبلوچستان، ستوان یکم مهدی الله‌پور، استواریکم رضا اسماعیلی، استواریکم محمدرضا شیخی و استواریکم حسن وحیدی از شهدای این حادثه بودند. از آنجایی که این حادثه در فاصله کمی از اتفاقات کلانتری ۱۶ زاهدان (که در آن هم یک مأمور پلیس و یک سرباز به شهادت رسیده بودند) رخ می‌داد، رسانه‌ها، گروه تروریستی جیش‌العدل را مسئول این حادثه عنوان کردند. مراسم خاکسپاری این شهدا در بجنورد و تهران در سوم مرداد برگزار شد.

جان‌باختن ۲ مأمور در ایذه در فاصله یک روز

یک روز بعد از حادثه خاش و در دوم مرداد امسال، خبر رسید که دو مأمور پلیس در ایذه به شهادت رسیده‌اند. آن‌چنان که خبرگزاری‌ها این خبر را پوشش داده‌اند، این دو مأمور پلیس در درگیری با سارقان مسلح شهید شدند. خبرگزاری ایرنا به نقل از سرهنگ هدایت شهبازی، فرمانده انتظامی شهرستان ایذه خوزستان، ماجرا را چنین روایت می‌کند: «مأموران پاسگاه انتظامی «هلایجان» در اجرای حکم دستگیری سارقان مسلح در مخفیگاهشان واقع در روستای «بیشه شیرین» وارد عمل شدند. سارقان به محض مشاهده مأموران، اقدام به تیراندازی کردند که در آتش متقابل یکی از متهمان به هلاکت رسید. همچنین در این درگیری دو نفر از مأموران پلیس به نام‌های ستوان یکم «علی غلامی» و ستوان سوم «سلمان غریبی» به شهادت رسیدند». به‌این‌ترتیب در فاصله دو روز شش مأمور پلیس در استان‌های سیستان‌وبلوچستان و خوزستان حین انجام وظیفه به شهادت رسیدند.

گسترش عملیات علیه پلیس و واکنش تند رادان

طبیعتا گسترش چنین اتفاقاتی که منجر به شهادت نیروهای پلیس شده و جان هشت مأمور را در ۱۴ روز گرفته، با واکنش فرماندهان پلیس همراه خواهد بود. پیش‌تر در مراسم خاکسپاری سه نفر از جان‌باختگان حادثه خاش، فرماندهان عالی‌رتبه فراجا مانند سردار قاسم رضایی، جانشین فرمانده فراجا، سردار سیدکمال هادیانفر، رئیس پلیس راهور فراجا، سردار حسین رحیمی، رئیس پلیس امنیت اقتصادی فراجا، سردار عباسعلی محمدیان، رئیس پلیس پایتخت، سردار سیدتیمور حسینی، جانشین رئیس پلیس راهور فراجا، سردار معصوم‌بیگی، رئیس بازرسی فراجا و سردار مومنی، فرمانده پلیس‌راه کشور حضور یافته بودند. اما این بار و با بالاگرفتن عملیات علیه پلیس، سردار رادان به ایذه رفت تا در مراسم خاکسپاری دو مأمور شهید شرکت کند و در این مراسم بود که از اقتدار پلیس سخن گفت و اعلام کرد هرکسی که به مأمور پلیسی تعرض کند، کمترین کار عبور از جنازه‌اش است. سردار رادان در این مراسم به ایستادگی مقتدرانه پلیس در برابر مخلان نظم و امنیت اشاره کرد و گفت: البته که رعایت حقوق مردم یک تکلیف است و باید سرلوحه کار ما باشد اما کسانی که بخواهند به هر طریقی از مأمور پلیس عبور کنند، شک نداشته باشند به حکم قانون از آنان عبور خواهیم کرد. قرار نیست مأمور پلیس جایی درگیر شود و سینه‌اش بشود هدف گلوله تا بتواند شرور و عربده‌کشی را دستگیر کند. کسی جرئت کرد در هر نقطه‌ای از کشور به مأموری تعرض کند، کمترین کار گذشتن از جنازه‌اش است. سردار رادان در این مراسم به ماجرای کلانتری ۱۶ زاهدان هم که منجر به شهادت یک ستوان نیروی انتظامی و یک سرباز وظیفه شد، اشاره کرد و گفت: «این حادثه برای ما افتخارآفرین شد. کلانتری که در حال ارائه خدمات انتظامی و قضائی به مردم بود، کسانی جرئت کردند از دیوار کلانتری عبور کنند و دیگر نتوانستند از کلانتری خارج شوند و دو خط قرمز برای پلیس وجود دارد؛ اول اینکه کسانی بخواهند از دیوار قانون عبور کند، از آنها عبور می‌کنیم و کسی که بخواهد از مأمور قانون عبور کند، به حکم قانون از او هم عبور می‌کنیم و پلیس در این مقوله باید هوشیار و دقیق باشد». اما این تهدیدها هم پایان کار نبود و مردادی تلخ برای مأموران نیروی انتظامی و خانواده‌هایشان در استان‌های دیگر ایران رقم خورد.

مرگ یک نیروی راهور توسط شوتی‌ها در یاسوج

۹ روز بعد از حادثه ایذه، یک مأمور راهور ناجا هم توسط یک خودروی شوتی در جاده اصفهان-یاسوج زیر گرفته شد. چهارشنبه یازدهم مرداد بود که سیدجواد هاشمی‌مهر، معاون سیاسی، امنیتی و اجتماعی استانداری کهگیلویه‌وبویراحمد، خبر شهادت سروان «سینا آراسته» را حین انجام وظیفه اعلام کرد. سروان آراسته در یکی از پست‌های ایست بازرسی جاده اصفهان-یاسوج مشغول انجام وظیفه بود که با تمرد یک خودروی شوتی، زیر گرفته شد و به طرز ناراحت‌کننده‌ای به شهادت رسید. اگرچه بعد از حادثه این مأمور نیروی انتظامی به بیمارستان انتقال یافت اما به دلیل شدت جراحات در بیمارستان جان به جان‌آفرین تسلیم کرد. یک ساعت بعد از این حادثه، سردار کیقباد مصطفایی، فرمانده انتظامی استان کهگیلویه‌وبویراحمد، به ایسنا گفت که راننده متواری با انجام طرح مهار دستگیر شد. حادثه جاده یاسوج درحالی در ۱۱ مرداد امسال اتفاق افتاد که در کمتر از دو هفته قبل از این حادثه و در ۲۹ تیرماه امسال نیز دو نیروی پلیس مبارزه با مواد مخدر استان کهگیلویه‌وبویراحمد حین انجام وظیفه و برقراری آرامش و امنیت، در جریان درگیری با قاچاقچیان مواد مخدر در جاده «یاسوج-اصفهان» به شهادت رسیده بودند.

خلازیر هم جان مأموران نیروی انتظامی را گرفت

صبح یکشنبه ۱۵ مرداد سال جاری یکی دیگر از اتفاقات تلخ شهری در پایتخت ایران رخ داد. در این روز، عوامل انتظامی و شهرداری تهران با توجه به وجود ساختمان‌های ناایمن در خلازیر، شهرک احمدیه واقع در منطقه ۱۹، نسبت به اجرای عملیات تخریب این ابنیه ناایمن اقدام کرده بودند اما آن‌چنان که تصاویر نشان می‌داد، تمهیدات لازم ایمنی برای انجام چنین عملیات سنگینی اندیشیده نشده بود. درنهایت و در حین اجرای این عملیات، چند ساختمان نیمه‌کاره ریزش کرد و تعدادی از نیروهای انتظامی و شهرداری تهران زیر آوار محبوس شدند. خبرگزاری ایسنا درنهایت تعداد جان‌باختگان این حادثه را پنج نفر اعلام کرد که در میان آنها نام سرگرد حسین اسماعیلی، نیروی پایگاه دهم پلیس و سرهنگ یزدان سلیمان‌آبادی، رئیس پایگاه دهم به چشم می‌خورد.

۳ شهید در ۲ روز و در ۲ استان

از ماجرای شلیک به دو مأمور پلیس اصفهانی ویدئویی در دسترس است که می‌تواند میزان آمادگی و آموزش‌دیده بودن آنها را برای درگیری در یک عملیات مسلحانه در معرض قضاوت دیگران قرار دهد. بااین‌حال، بهتر است روایت‌های رسمی درباره این حادثه را مرور کنیم. به نقل از پایگاه اطلاع‌رسانی پلیس، سردار «محمدرضا هاشمی‌فر»، جانشین فرمانده انتظامی استان اصفهان، ماجرای عصر خونین ۲۷ مرداد اصفهان را چنین روایت می‌کند: عصر روز جمعه ۲۷ مرداد، در پی تماس تلفنی شهروندان با مرکز فوریت‌های پلیسی ۱۱۰ مبنی بر اینکه فردی مسلح در خیابان شیخ‌صدوق اصفهان اقدام به تیراندازی و قتل یک شهروند کرده است، به‌سرعت مأموران کلانتری ۱۶ در محل حضور یافتند که فرد مسلح به محض مشاهده مأموران، اقدام به تیراندازی به سمت آنها کرد. درنهایت با اقدام سریع مأموران انتظامی حاضر در صحنه، قاتل مسلح در درگیری مسلحانه با پلیس به هلاکت می‌رسد و دو نفر از مأموران انتظامی نیز به‌شدت مجروح شده و جهت مداوا به مرکز درمانی منتقل می‌شوند. استواریکم امیر حسین‌زاده‌احمدی و گروهبان‌یکم محمداحسان شفیعی از مأموران شجاع کلانتری ۱۶ شهرستان اصفهان پس از انتقال به بیمارستان به دلیل شدت جراحات وارده به فیض شهادت نائل شدند. سردار قاسم رضایی، جانشین فرمانده کل انتظامی کشور، در مراسم خاکسپاری این دو مأمور پلیس درخواست اشد مجازات را برای دارندگان سلاح گرم خواستار شد. فردای این حادثه نیز رسانه‌ها از شهادت سرباز وظیفه رامین جوکار در شهر بیضای استان فارس خبر دادند. سرباز جوکار به همراه یک سرباز وظیفه دیگر در این روز مشغول انتقال یک زندانی سارق از دادسرا به زندان بوده‌اند که مورد حمله مسلحانه قرار گرفتند.

شهریور و ادامه اتفاقات مشابه؟

در دوم شهریور امسال و همین چند روز پیش نیز بار دیگر از استان سیستان‌وبلوچستان خبر رسید که یک مأمور نیروی انتظامی حین انجام مأموریت به شهادت رسیده است. آن‌چنان که رسانه‌ها نوشته‌اند، در یک درگیری مسلحانه در شهر سیب و سوران استان سیستان‌وبلوچستان، یک مأمور نیروی انتظامی به شهادت رسیده است.

یادداشت

نقدی بر رأی وحدت رویه ۸۲۹ دیوان عالی کشور

ایمان دمیری
قاضی دادگاه خانواده

اختصاص بیش از ۲۴ ماده از اولین، مهم‌ترین و فنی‌ترین قانون مدون ایران، قانون مدنی _مصوب ۱۳۰۷ به بعد_ به بحث مهریه نشان‌دهنده جایگاه ویژه مهریه در سنت فقهی و قانونی ایران و البته منعکس‌کننده اهمیت اجتماعی مهریه در تعادل‌بخشی به رابطه حقوقی زوجین است. از آنجایی که قانون‌گذار به علت مباحث فقهی تمایلی به تغییر اختیارات شوهر در نهاد خانواده (حق طلاق، حق ازدواج مجدد، حق تمکین، حق ولایت فرزندان و...) را ندارد، بنابراین شاید رویکرد کلی قانون‌گذار معاصر ایران، استفاده هرچه‌دقیق‌تر از نهاد مهریه به‌عنوان ابزاری برای حرکت به سمت متعادل‌سازی نسبی حقوق و تکالیف زوجین در چارچوب نهاد خانواده است. با وجود اختصاص مواد ۱۰۷۸ تا ۱۱۰۱ از قانون مدنی ایران به بحث مهریه و تعیین بسیاری از جزئیات قواعد آن، تدوین‌کنندگان قانون مدنی _چه بسا آگاهانه و با هدف درگیرنشدن با اختلاف‌نظرهای فقهی_ در این مواد اشاره‌ای به شخص «پرداخت‌کننده» مهریه نکرده‌اند.

در نگاه اول شاید بدیهی به نظر برسد که «پرداخت‌کننده» مهریه، شوهر است و نیازی به تصریح این موضوع در قانون نبوده است اما مطابق سنتی که هنوز در برخی از مناطق کشور جریان دارد، گاه اشخاصی غیر از شوهر (عموما پدرشوهر) متعهد به پرداخت مهریه می‌شوند. با توجه به سکوت قانون‌گذار و اختلاف‌نظرهای فقهی، از گذشته درباره جواز تعهد ثالث به پرداخت مهریه اختلاف‌نظر وجود داشته است. مبنای اختلاف به تحلیل ماهیت نکاح بازمی‌گردد که شرح آن در مطلبی دیگر خواهد آمد. صرف‌نظر از اصل اعتبار تعهد ثالث به پرداخت مهریه، همچنین از زمان تشکیل دادگاه اختصاصی خانواده، درخصوص دادگاه صالح برای رسیدگی به دعوای مرتبط با مهریه که زوجه علیه شخصی غیر از شوهر اقامه می‌کند ،اختلاف‌نظر وجود داشته است؛ چراکه از یک طرف خوانده دعوا شخصی غیر از شوهر است و از طرف دیگر دعوا مربوط/ مرتبط با مهریه است. برخی از قضات موضوع را در صلاحیت دادگاه خانواده و برخی دیگر در صلاحیت دادگاه عمومی حقوقی می‌دانسته‌اند. اسفند سال گذشته و در پی اختلاف‌نظر بین دو شعبه دیوان عالی کشور درخصوص تعیین دادگاه صالح برای رسیدگی به چنین دعوایی، رأی وحدت رویه شماره ۸۲۹ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۱۶ هیئت عمومی دیوان عالی کشور صادر شد و برخلاف انتظار، رسیدگی به این دعوا را در صلاحیت دادگاه عمومی حقوقی اعلام کرد. درخصوص این رأی، نکات و مسائلی به نظر می‌رسد:

۱. تصمیم دیوان عالی کشور تأییدی است بر نظری که تعهد ثالث به پرداخت مهریه را معتبر می‌داند.

۲. شخص ثالث می‌تواند مال خود (منقول یا غیرمنقول) را به‌عنوان مهریه قرار دهد یا به پرداخت مهریه متعهد شود. شرط مذکور می‌تواند در قالب شرط بنایی، ابتدایی و شرط به فعل ثالث در ضمن عقد نکاح ظهور پیدا کند یا در قالب شرط نتیجه به سود ثالث در قرارداد درج شود. همچنین ممکن است ثالث در قالب عقد ضمان یا عقد حواله، به پرداخت مهریه متعهد شود. تبدیل تعهد از طریق تبدیل متعهد قالب دیگری است که تعهد ثالث در آن می‌گنجد. باید دید آیا تصمیم جدید دیوان عالی کشور شامل تمامی فروض فوق می‌شود یا صرفا شامل همان فرضی است که در پرونده منتهی به رأی وحدت رویه ذکر شده است. مثلا اگر خود شوهر متعهد به پرداخت مهریه باشد و پدرشوهر ضامن پرداخت مهریه، دعوای زوجه به طرفیت شوهر و پدرشوهر چگونه رسیدگی می‌شود؟ آیا باید به یک تعهد در دو دادگاه رسیدگی شود؟

۳. ابهام دیگر این است آیا در رسیدگی دعوای مذکور، آیین دادرسی خاص قانون حمایت خانواده (مثلا امکان معافیت از هزینه دادرسی با دستور قضائی، امکان تأمین محکوم‌به، امکان طرح دعوا در محل اقامت/ سکونت خواهان، منع حبس نسبت به مازاد معادل ۱۱۰ سکه و...) جریان خواهد داشت یا خیر؟ مثلا آیا منطقی است که خود شوهر صرفا تا سقف معادل ۱۱۰ سکه با خطر حبس روبه‌رو باشد اما پدرشوهر بدون سقف و محدودیت در خطر حبس مهریه باشد؟ درمجموع رأی وحدت رویه شماره ۸۲۹ از دو جهت قابل نقد به نظر می‌رسد؛ نخست آنکه رسیدگی به دعوای مرتبط با مهریه را در صلاحیت دادگاه عمومی تشخیص داده است، حال آنکه به‌صراحت بند ۶ ماده ۴ از قانون حمایت خانواده رسیدگی به «امور و دعاوی مربوط به مهریه» در صلاحیت دادگاه خانواده است نه دادگاه عمومی.

دوم آنکه محروم‌کردن زوجه از آیین دادرسی خاص و حمایتی حاکم بر دادگاه خانواده و نیز فضای امن‌تر و کم‌حاشیه‌تر دادگاه خانواده (از جمله به جهت حضور قضات زن در هر شعبه از دادگاه خانواده)، با هدف کلی قانون‌گذار در راستای حل‌وفصل کم‌هزینه‌تر دعاوی خانوادگی و حمایت از نهاد خانواده و کاهش درگیری زوجه با مراجع قضائی در تعارض است.

فقه سنتی و ضرورت‌های امروزی

ادامه از صفحه ۷

• در باور شما، برساخت جدیدی که زن مدرن از زنانگی خودش دارد، چقدر در یک بافت باور و زیست فقهی امکان‌پذیر است؟

اگر آن راه‌حل‌ها انجام شود، در فقه سنتی هم امکان‌پذیر است. ولی عرض کردم ما با متن سروکار داریم. فهم و قرائت از اسلام، یک شاخه و یک جانبه نیست؛ بنابراین در برخی قرائت‌ها این هماهنگی میان اسلام و دنیای مدرن بیشتر است. البته باید این موارد را جزءبه‌جزء بررسی کرد که خارج از این گفت‌وگوی ماست.

• چه اندازه نواندیشی دینی را در مسئله زنان کارساز می‌دانید؟

اگر منظور شما این نواندیشی دینی حاضر در ایران است، کارسازی زیادی ندارد. زیرا بیشتر به توجیهات روی آورده است تا بازخوانی. بیشتر به فروعات دینی توجه می‌کند تا اصول دینی. اساسا بازخوانی نمی‌کند. لذا به تکرار افتاده است و هیچ سخن و حرف جدیدی در این خصوص ندارد. چون شما وقتی می‌گویید دینی، یعنی باید راه‌حل دینی هم بدهید، به عبارتی درون‌دینی و درون‌فقهی راه‌حل ایجاد کنید لذا باز روی بازخوانی مبانی استنباط تأکید می‌کنم. اینجا همانجاست که نواندیش دینی می‌تواند مبانی جدیدی برسازد و سپس فقه را درون فقهی تغییر دهد. به عنوان مثال، فقیهان در اصول فقه بحثی دارند تحت عنوان اوامر و نواهی، یعنی امر دلالت بر وجوب دارد و نهی دلالت بر حرمت. حال اگر کسانی، مثل برخی فقهای معاصر بسیار بزرگ که اسم نیاورم بهتر است، آمدند و این فهم از امر و نهی را تغییر دادند، مثلا وجوب و حرمت را منوط به قرائن یا شرایط دیگری کردند، این یعنی بازخوانی منابع. همین بازخوانی می‌تواند ۶۰، ۷۰ درصد مشکلات جامعه مدرن ما را در فقه حل کند. اصلا هم بحث دینی نیست، بلکه زبانی است، هرچند شواهد دینی داشته باشد.

• آیا فمینیسم اسلامی هم در همین جرگه قرار می‌گیرد؟

از نظر من بله، فمینیسم اسلامی سعی کرد توجیه کند. مثلا خوانشی به دست دهد که خوش‌سلیقه‌تر باشد. به عنوان نمونه تفاسیر عجیبی به دست دهد، مبنی بر اینکه در جایی معنای ضرب زدن نیست بلکه تغییر رویه است، که البته متأسفانه شروع‌کننده این نظریه هم خودم بودم، اما الان برگشته‌ام و اتفاقا نظرم این است که در آنجا معنای زدن می‌دهد، اما برای زنی که علنا خیانت کرده است، نه زنی که از دستورات شوهر خود اطاعت نمی‌کند. این نظریه را اخیرا مفسر و مترجم قرآن آقای کوشا پذیرفته است.

به نظر من فمینیسم اسلامی، به سمت بازخوانی منابع استنباطی نرفته است. همان راهی را رفته که نواندیشان دینی طی کرده‌اند و این آفت پژوهش‌های مربوط به حقوق زنان شده است، به همین دلیل فقیهان سنتی نواندیشان دینی و فمینیست‌های مسلمان را نمی‌فهمند و این دو هم فقیهان را درک نمی‌کنند و میان این دو دیالوگی هم شکل نمی‌گیرد.

• جدول ۴۵۷۷ • طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- وام‌خواهی- افسار- حرف همراهی ۲- از عناصر زیبایی معشوق در شعر فارسی- شهری صنعتی در ترکیه - ناگزیر ۳- وسیله توزین- بهترین وضعیت ممکن- شمشیر دفاعی ژاپنی ۴- سرازیری- زبان آذری- شیرزنی که پیام کربلا را به گوش جهانیان رساند ۵- تکرار حرفی- نام قدیم بیت‌المقدس- برتر از دیگران ۶- منظم- چوب‌دستی پلیس- تخم‌مرغ انگلیسی ۷- ویژگی‌های شخصیتی و فرهنگی فرد- طباخ- اهل جهنم ۸- طعم- مستطیل لوله‌شده- آدم‌کشی ۹- شترمرغ آمریکایی- سفر دسته‌جمعی- حمام لاغری ۱۰- مروارید- کاغذ کپی- ریز نمرات ۱۱- همگرایی- شایستگی- حرف ربط ۱۲- سوره چهل‌وچهارم قرآن- بزرگوار- پرنده ملی نیوزلند ۱۳- عقیده- جنگجو- قبیله سرخ‌پوست بومی آمریکای شمالی ۱۴- بار سفر- وسطی- خوشخوان ۱۵- از دل پرسوز برآید- پرهیزکار- رستم پس از گذشتن از هفت‌خان او را کشت.

عمودی:

۱- مأنوس- رنجیده و آزرده- حاجت ۲- گوشه‌ای در آواز ابوعطا- ساختمانی که دفتر وزیر در آنجا قرار دارد ۳- کوشش- وطن- پیشوا ۴- به اماکن متبرکه رفتن- مغازه- دریا ۵- خداوندی- سقف فروریخته- مردم یک کشور ۶- ضمیر سوم‌شخص- تن‌پوش- ساز موسیقی افغانستان ۷- با شدت و فوریت- عجله و تندی- دارای فرهنگ خرافی ۸- نوازنده تنبور و سه‌تار و آهنگساز موسیقی متن فیلم رگ خواب ۹- پسندیدن در فضای مجازی- رها- دوقلو ۱۰- وجود ندارد- کاشف دینامیت- ساز استاد حسن کسایی ۱۱- معبود- بخشی از دستگاه گوارش- سازمان بین‌المللی هوانوردی غیرنظامی ۱۲- من و شما- قسمتی از پا- از درجات نظامی ۱۳- تنومند- درختی با میوه تلخ در دوزخ- آگاه و باخبر ۱۴- سرنگون کردن از حکومت و ریاست- غذای لذیذ افغانستان ۱۵- جانور تک‌سلولی- فیلمی ساخته رخشان بنی‌اعتماد- روز وصل دوستداران ... باد.

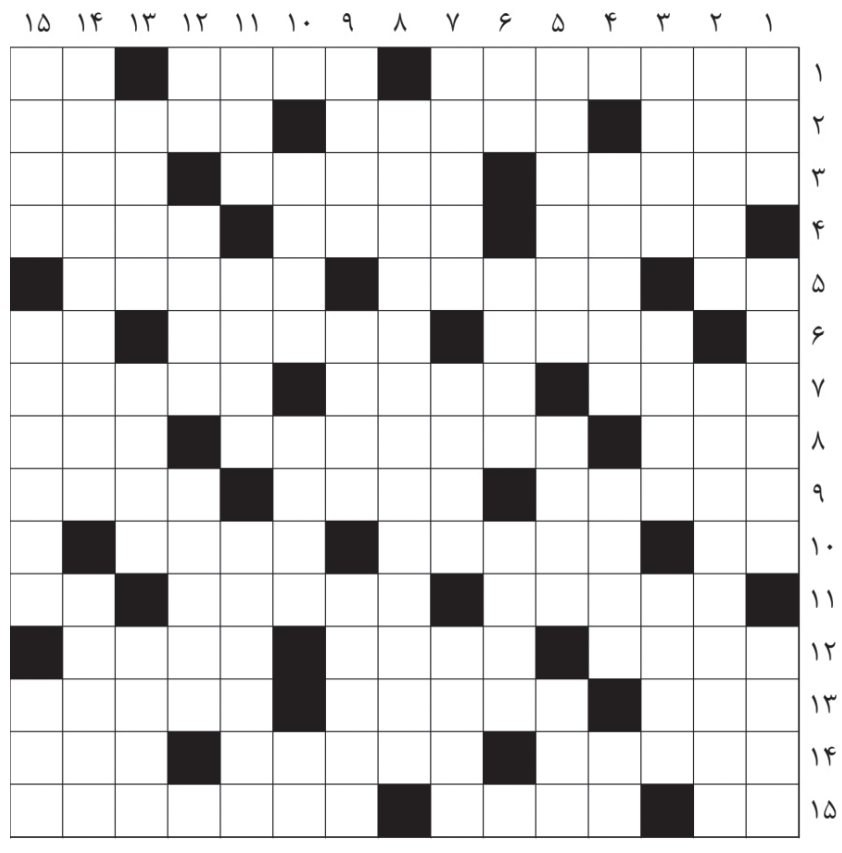

• حل سودوکو سخت

۷	۴	۵	۲	۳	۶	۹	۸	۱
۶	۹	۸	۱	۴	۷	۳	۵	۲
۲	۳	۱	۹	۵	۸	۶	۷	۴
۳	۲	۴	۶	۸	۱	۷	۹	۵
۵	۶	۷	۳	۹	۲	۱	۴	۸
۸	۱	۹	۴	۷	۵	۲	۳	۶
۴	۵	۶	۷	۲	۹	۸	۱	۳
۱	۷	۳	۸	۶	۴	۵	۲	۹
۹	۸	۲	۵	۱	۳	۴	۶	۷

• حل سودوکو ۳۵۷۲

۳	۷	۶	۸	۲	۹	۴	۵	۱
۴	۲	۸	۱	۵	۳	۹	۷	۶
۹	۱	۵	۷	۶	۴	۸	۲	۳
۲	۶	۷	۳	۴	۵	۱	۸	۹
۸	۵	۳	۹	۷	۱	۲	۶	۴
۱	۹	۴	۲	۸	۶	۵	۳	۷
۶	۸	۹	۵	۱	۷	۳	۴	۲
۵	۴	۱	۶	۳	۲	۷	۹	۸
۷	۳	۲	۴	۹	۸	۶	۱	۵

• حل جدول ۴۵۷۶

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	م	ه	م	ا	ن	ت	و	■	س	خ	ت	ی	■	ه	و
۲	خ	س	ک	■	ک	و	ا	ت	ر	■	ب	ک	ه	ن	د
۳	ت	■	ن	ت	ر	س	■	م	ش	ق	ت	■	ا	ر	و
۴	ا	ف	ت	ر	ا	■	ک	و	ک	ب	■	م	و	غ	د
۵	ر	ا	■	ا	ن	د	ر	ز	■	و	ا	ک	ن	ش	■
۶	■	ل	و	ک	ی	ش	ن	■	ب	ل	غ	م	■	ق	س
۷	ل	گ	ا	م	■	ت	و	ک	ا	■	ا	ل	ت	و	ر
۸	ن	ی	ل	■	ه	ی	م	ه	س	و	ز	■	خ	ر	م
۹	گ	ر	ی	ا	ن	■	ت	ف	ت	ه	■	ا	ی	ز	د
۱۰	ر	ب	■	چ	د	ا	ر	■	ا	ل	ا	ه	ل	ی	■
۱۱	■	غ	ض	ر	و	ف	■	م	ن	ه	د	م	■	د	ا
۱۲	ا	د	ع	ا	■	غ	س	ل	ی	■	ب	ا	ل	ن	ک
۱۳	چ	ا	ی	■	ب	ی	ت	ا	■	ل	ی	ل	ی	■	و
۱۴	م	د	ف	و	ن	■	ا	ز	ک	ی	ا	■	ی	ا	س
۱۵	ز	ی	■	د	ا	و	ر	■	ا	ف	ت	ا	م	ا	ت

• سودوکو سخت ۳۵۷۳

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

۶			۱	۲		۴		
	۷	۵			۳		۶	
				۵				
۱							۸	
	۶	۸		۷		۱	۲	
	۹							۳
				۶				
	۴		۵			۲	۳	
		۶		۸	۲			۹

• سودوکو ساده ۳۵۷۳

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

	۷				۴		۲	
	۸	۲	۶			۱	۴	
۴					۹			
۵		۸						
			۲		۱			
						۲		۵
			۴					۸
	۳	۱			۶	۴	۹	
	۹		۸				۶	